

Factsheet: seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in Eritrea

Eritrea (officieel de Staat Eritrea), is een land in de hoorn van Afrika, die in het westen grenst aan Soedan, in het zuiden aan Ethiopië en in het zuidoosten aan Djibouti. Eritrea heeft een bevolking van 6.527.689 inwoners en Asmara is de hoofdstad.¹ De twee voornaamste religieuze groeperingen in Eritrea zijn moslims en christenen. 50-60% van de bevolking is Christen, terwijl 40-50% soennitisch moslim is.²

Huidige situatie in Eritrea

Eritrea wordt beschouwd als een van de meest onderdrukkende landen ter wereld.³ Eritreeërs ontvluchten al jaren het land vanwege het wrede regime van president Isaias Afewerki en zijn meedogenloze rekrutering voor de militaire dienstplicht die verplicht is en geen einde kent. De commissaris van de VN bericht dat de Eritrese regering systematisch, ernstig en op grote schaal de mensenrechten schendt. Mensen worden ernstig beknot in hun rechten en vrijheden en er is geen sprake van een rechtstaat. De commissie meldt ook schendingen in de vorm van wederrechtelijke executies, martelingen (waaronder seksuele), dienstplicht en dwangarbeid.

Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)

De gegevens in deze factsheet zijn ontleend aan verschillende onderzoeken, rapporten en bestaande wet- en regelgeving in Eritrea met betrekking tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). Deze factsheet is een samenvatting van relevante data op basis van de beschikbare en betrouwbare bronnen en pretendeert niet volledig te zijn.

Seksueel geweld

Seksueel geweld komt veel voor maar betrouwbare data ontbreken. Vrouwelijke slachtoffers van (seksueel) geweld praten er niet over uit angst voor stigma of schaamte.⁴ Zij hebben nauwelijks mogelijkheden om aangifte te doen of hier toegang toe. Gerechtelijke vervolging van seksueel geweld, vindt nauwelijks plaats. De wetten worden in de praktijk niet nageleefd, wat ten nadele uitvalt voor vrouwen. Vrouwen en meisjes lopen een groot risico op verkrachting en andere vormen van seksueel geweld in alle onderdelen van de militaire dienstplicht, vooral in militaire trainingskampen. Honderden Eritrese vluchtelingen zijn de afgelopen 10 jaar te werk gesteld en gemarteld in kampen in Soedan en Egypte. Daar zijn ze vaak onderworpen aan geweld, verkrachting en uitbuiting door mensenhandelaars, vaak met medewerking van de nationale veiligheidsdiensten.⁵

Zwangerschap, gezinsplanning, abortus

In 2013 was het geboortecijfer in Eritrea 4,7.⁶ Vrouwen beginnen jong aan kinderen: een vijfde (19 procent) van de vrouwen tussen de 25 en 49 jaar had tegen de tijd dat ze 18 waren al een kind, en meer dan een derde (36 procent) heeft op haar twintigste al een kind.⁷ Tienerzwangerschap en -moederschap is gedaald van 23% in 1995 naar 11% in 2010.

1 <https://en.wikipedia.org/wiki/Eritrea>

2 <http://www.mapsofworld.com/eritrea/information/facts.html>

3 <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/ColEritrea/Pages/commissioninquiryonhrinEritrea.aspx>

4 http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/ColEritrea/A_HRC_29_CRP-1.pdf

5 <https://www.theguardian.com/world/2014/feb/11/eritreans-enslaved-traffickers-sudan-egypt-torture-camps>

6 <http://apps.who.int/gho/data/view.country.8300>

7 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

Rutgers is een kenniscentrum voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) en is opgericht en gevestigd in Nederland. Rutgers is actief in Nederland en daarbuiten, vooral in ontwikkelingslanden. Wij streven naar een wereld waar alle mensen hun eigen seksuele en reproductieve keuzes kunnen maken, vrij van discriminatie, dwang en geweld.

Rutgers hanteert bij SRGR de definitie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO): "Seksuele gezondheid is een toestand van lichamelijk, emotioneel, mentaal en sociaal welzijn met betrekking tot seksualiteit; het is niet alleen de afwezigheid van ziekte, disfunctie of gebrek. Seksuele gezondheid vereist een positieve en respectvolle benadering van seksualiteit en seksuele relaties, en ook de mogelijkheid om prettige en veilige seksuele ervaringen te hebben, vrij van dwang, discriminatie en geweld. Om seksuele gezondheid te bereiken en behouden moeten de seksuele rechten van alle mensen gerespecteerd, beschermd en vervuld worden."⁸ Seksuele rechten zijn o.a.: het recht op de hoogst haalbare mate van seksuele gezondheid; op seksuele vorming; op vrijwillige seksuele relaties; en om te beslissen of, en wanneer, men kinderen wil.

8 http://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sexual_health.pdf

9 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

10 <https://www.womenonwaves.org/en/page/5185/abortion-law-eritrea>

11 <http://apps.who.int/gho/data/view.country.8300>

12 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

13 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

14 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

15 <http://www.evaw-global-database.unwomen.org/en/countries/africa/eritrea/2010/eritrean-population-health-survey-2010>

16 <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2015/eritrea>

Vooral seksueel actieve, ongetrouwde vrouwen kennen minstens één anticonceptiemiddel (96 procent); bij getrouwde vrouwen is dat 86 procent, en bij mannen is dat zelfs 97%.⁹ Het huidige gebruik van anticonceptiemiddelen door vrouwen in de leeftijd van 15 tot 49 is 5,5% waarbij 4,7% een moderne methode gebruikt. Van de getrouwde vrouwen gebruikt maar 8% een anticonceptiemiddel. Dit is niet veranderd sinds 1995. Nog geen derde van alle seksueel actieve vrouwen gebruikt enige vorm van anticonceptie. De belangrijkste reden die getrouwde vrouwen tussen de 15 en 49 hebben om geen anticonceptie te gebruiken is dat 55% zoveel mogelijk kinderen wil krijgen, 36% bang is voor de bijwerkingen, 6% gebrek aan kennis heeft en 6% bezwaar heeft tegen anticonceptie op religieuze gronden. 28% van de getrouwde vrouwen in de vruchtbare leeftijd die geen anticonceptie gebruikt, heeft daar wel behoefte aan; 21% zou zwangerschappen meer willen spreiden of uitstellen en 7% zou het aantal zwangerschappen willen beperken. De behoefte aan anticonceptie is het grootst bij vrouwen tussen de 15 en 19 jaar (33%) en het laagst bij vrouwen tussen de 45 en 49 jaar (15%).

Abortus is verboden, behalve als de zwangerschap een ernstig en blijvend gevaar vormt voor het leven of gezondheid van de vrouw en wat niet op een andere manier kan worden voorkomen.¹⁰

Soa's, hiv en aids

De hiv-prevalentie stond in 2014 op 0,7.¹¹ Van de vrouwen tussen de 15 en 49 heeft 95% van aids gehoord, en van de mannen 98%.¹² Uitgebreide kennis van aids komt weinig voor: slechts 22% van de vrouwen en 35% van de mannen hebben uitgebreide kennis over hoe hiv/aids overgedragen wordt en hoe dat voorkomen kan worden.

Kindhuwelijken

De huwbare leeftijd is 18 jaar (2007).¹³ Zes procent van de vrouwen tussen 15 en 19 was echter al getrouwd rond het 15^e jaar. Hoewel dit percentage door de jaren heen gedaald is (27% van de vrouwen tussen 45-49 jaar waren al getrouwd toen ze 15 waren) komen kind-huwelijken nog steeds voor.

Vrouwelijke genitale verminking (VGV)

In Eritrea is een proclamatie uitgevaardigd om meisjesbesnijdenis of vrouwelijke genitale verminking af te schaffen.¹⁴ 83% van de vrouwen geeft nog steeds aan besneden te zijn (tegenover 95% in 1995). Jongere vrouwen zijn minder vaak besneden dan oudere vrouwen. Een derde van de vrouwen (34%) werd besneden vóór haar eerste verjaardag en 59% werd besneden vóór hun vijfde verjaardag. Het ligt in de verwachting dat jongere vrouwen, hoger opgeleide vrouwen en meer bemiddelde vrouwen minder de voordelen zien van genitale besnijdenis dan de oudere, lager opgeleide en minder rijke vrouwen.¹⁵

Seksuele oriëntatie

Homoseksuele contacten zijn strafbaar en LHBT-ers (lesbo's, homo's, bi's en transgenders) hebben te maken met wettelijke en sociale discriminatie (2015).¹⁶